

Cheatsheet validiteit en betrouwbaarheid per onderzoeksfase

Let hierop bij je onderzoeksmethode

Waar moet je op letten en wat moet je doen?	Soort validiteit & betrouwbaarheid
Let op: Ga na of je het begrip dat je wilt meten voldoende hebt gedefinieerd. Actie: Operationaliseer de begrippen op basis van literatuuronderzoek.	<i>Inhouds- en begripsvaliditeit</i>
Let op: Vermijd vertekening van onderzoeksresultaten. Actie: Ga na alle relevante onderzoekspunten voldoende zijn vertegenwoordigd.	<i>Inhoudsvaliditeit</i>
Let op: Ga na of het resultaat kan worden beïnvloed door onafhankelijke variabelen zoals verschillen in tijdsperioden. Actie: Om dit te voorkomen, kun je meerdere acties nemen: • Gebruik een gevalideerd onderzoeksinstrument. • Beschrijf de verwachte correlatie aan de hand van instrumenten die hetzelfde meten. • Creëer de vragenlijst op basis van eerder onderzoek of advies van experts of vertegenwoordigers van de doelgroep. • Zorg dat alle items die tot een schaal behoren betrekking hebben op 1 concept (zodat alleen dit begrip wordt gemeten). • Neem vragen/items op in je vragenlijst voor alle mogelijke verklaringen van de variatie in de afhankelijke variabele. • Gebruik een vast interviewschema (<u>gestructureerd interview</u>) en/of test de vragen op vertegenwoordigers van de doelgroep (in een proefinterview).	<i>Inhouds-, begrips- en interne validiteit</i> <i>Begripsvaliditeit</i> <i>Inhouds- en begripsvaliditeit en interne consistentie</i> <i>Interne consistentie</i> <i>Inhouds- en begripsvaliditeit</i> <i>Interne validiteit</i>

• Stel heldere vragen en/of gebruik standaardvragenlijsten of een Likertschaal; een score moet steeds hetzelfde betekenen. • Gebruik meerdere methodes. (Dit heet triangulatie, waarbij een begrip met (drie) verschillende methoden wordt gemeten.)	<i>Herhaalbaarheid</i> <i>Interbeoordelaars-betrouwbaarheid</i>

Let hierop bij je respondenten

Waar moet je op letten en wat moet je doen?	Validiteit & betrouwbaarheid
Let op: Kijk of de steekproef representatief is voor de doelgroep die je onderzoekt. Actie: Volg 3 stappen om dit te garanderen: 1. Zorg dat de <u>steekproef</u> groot genoeg is. Gebruik hiervoor een steekproefcalculator. 2. Zorg ervoor dat de kenmerken van de selectie van je steekproef vergelijkbaar is met de kenmerken van je doelgroep. 3. Zorg ervoor dat de deelnemers zich kunnen uiten over wat gemeten wordt (en dat ze duidelijk weten wat gemeten wordt).	<i>Herhaalbaarheid</i> <i>Interne validiteit</i> <i>Begripsvaliditeit en interne validiteit</i>

Let hierop bij je data-verzameling

Waar moet je op letten en wat moet je doen?	Validiteit & betrouwbaarheid
Let op: Vermijd vertekening door de omgeving waarin de respondenten ondervraagd worden. Actie: Creëer vertrouwde omstandigheden die overeenkomen met de dagelijkse praktijk	<i>Ecologische validiteit</i>
Let op: Vermijd storingen die het resultaat kunnen beïnvloeden Actie: Creëer omstandigheden die sociaal-wenselijke antwoorden voorkomen.	<i>Interne validiteit</i>
Let op: Vermijd extreme antwoorden die worden beïnvloed door factoren buitenaf of door de formulering van vragen. Actie: Creëer gelijke/gecontroleerde omstandigheden.	<i>Herhaalbaarheid</i>

Let op: Ga na of de antwoorden vergelijkbaar zijn (of er bijvoorbeeld verzadiging optreedt). Actie: Je kunt hiervoor verschillende acties nemen: • Vraag door als je vermoedt dat de respondent sociaal wenselijk antwoordt of de vraag niet begrijpt. • Werk met onafhankelijke gekwalificeerde waarnemers. • Verzamel bij enquêtes data met een softwareprogramma. • Organiseer kalibreersessies bij meerdere onderzoekers.	<i>Betrouwbaarheid en interne & externe validiteit</i> <i>Inter- en intrabeoordelaarsbetrouwbaarheid</i>

Let hierop bij je data-analyse

Waar moet je op letten en wat moet je doen?	Validiteit & betrouwbaarheid
Let op: Controleer of de gebruikte onderzoeksinstrumenten valide zijn. Actie: Voer een methodisch verantwoorde data-analyse uit.	<i>Interne validiteit</i>
Let op: Bepaal of er juist geoordeeld is over de aanwezige of afwezige verbanden/correlaties. Actie: Vergelijk je resultaten met ander onderzoek.	<i>Criteriumvaliditeit</i>
Let op: Bepaal of het gevonden verband op de juiste manier is geïnterpreteerd. Actie: Gebruik een softwareprogramma om te coderen, zoals Atlas.ti, Kwalitan of Nvivo.	<i>Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid</i>
Let op: Ga na of de omstandigheden waaronder is gemeten stabiel genoeg waren. Actie: Hiervoor kun je verschillende statistische analyses uitvoeren: • Voer een factoranalyse uit. • Bereken de <u>Cronbach's Alpha</u> of een andere associatiemaat. • Bereken de Kappa of ICC-waarde.	<i>Begrips- en inhoudsvaliditeit</i> <i>Interne consistentie</i> <i>Inter- en intra-beoordelaarsbetrouwbaarheid</i>

Gebruikte literatuur voor dit overzicht

- Baarda, B. D., De Goede, M. P. M., & Teunissen, J. (2005). *Basisboek kwalitatief onderzoek*. Noordhoff Uitgevers.
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?* Boom Lemma uitgevers.
- Verschuren, P., & Doorewaard, H. (2007). *Het ontwerpen van een onderzoek*. LEMMA.